

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ

श्री बालमुकुन्द लोहिया संस्कृत आणि भारतीयविद्या अध्ययन केन्द्र
शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८

गृहपाठाचे प्रश्न (Home Assignments)

भारतीयविद्या पारंगत

विद्यार्थ्यांनी खाली दिल्याप्रमाणे द्वितीय अथवा चतुर्थ सत्रातील सर्व विषयांचा प्रत्येकी २० गुणांचा गृहपाठ सोडविणे आवश्यक आहे. सदर गृहपाठ विभागाच्या सदाशिव पेठ कार्यालयात दि. १० मार्च २०१८ पर्यंत किंवा त्यापूर्वी पोहोचतील अशा प्रकारे दाखल करणे आवश्यक आहे. टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या अन्य केन्द्रांवर गृहपाठ दाखल करताना पुरेसे आधी दाखल करणे गरजेचे आहे. जेणेकरून त्या केन्द्रांकडून ते सदाशिव पेठ शाखेत वेळेवर पाठविले जाऊ शकतील. दिलेल्या मुदतीनंतर कोणत्याही कारणास्तव कोणाचेही गृहपाठ स्वीकारले जाणार नाहीत, याची कृपया नोंद घ्यावी.

EB १३२०१- प्राचीन भारताचा इतिहास

- प्र. १. प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या पुनर्रचनेसाठी आवश्यक असणाऱ्या साधनांची माहिती लिहा. (२०)
Q.1. Write about the sources that are useful for the reconstruction of ancient Indian history.

EB १३२०२- भारतीय साहित्याचा इतिहास - संस्कृत आणि पाकृत

- प्र. १. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

(१) भासप्रश्न स्पष्ट करून भासनाटकचक्राविषयी लिहा.

Explain the problem of Bhasa and write about the Bhasanatakacakra.

२. पंचमहाकाव्याची माहिती द्या.

Introduce the Panca-mahakavyas.

(३) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) Write Short Notes (Any Two)

(अ) अश्वघोष (ब) वसुदेवहिंडी (क) पउमचरिय

(a) Ashvaghosha (b) Vasudevahimdi (c) Paumacariya

EB १३२०३- भारत आणि आग्रेय आशिया

- प्र.१. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

(१) कंबोडियातील प्राचीन राज्यांची माहिती द्या.

Write about the ancient kingdoms in Cambodia.

(२) बृहत्तर भारताची व्याख्या आणि व्यासी स्पष्ट करा.

Define the term Greater India and explain its scope.

(३) टिपा लिहा.(कोणत्याही दोन) Write Short Notes (Any two)

(अ) जयवर्मा सातवा (ब) सूर्यवर्मा दुसरा (क) मतराम

(a) Jayavarman VII (b) Suryavarman II (c) Mataram

EB १३२०४- भारतीय धर्म आणि तत्त्वज्ञान (बुद्धोत्तर)

- प्र.१. विष्णु या देवतेच्या विकासाविषयी सविस्तर लिहा. (२०)
Q.1. Write in detail about the development of the deity Vishnu.

EB १३४०१ – प्राचीन भारतातील कला आणि स्थापत्य (गुप्तोत्तर)

प्र. १. चालुक्यकालीन मंदिराची माहिती सांगून त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा. (२०)

Q.1. Write about the temples of Chalukya period and explain their importance.

EB १३४०२ – भारतीय नाणकशास्त्र

प्र. १. प्राचीन भारतीय इतिहासाच्या पुनर्रचनेत नाणकशास्त्राची कशी मदत होते ते स्पष्ट करा. (२०)

Q.1. Explain how Numismatics helps in the reconstruction of ancient Indian history.

EB १३४०३ – सिंधू आणि इतर ताम्रपाषाणयुगीन संस्कृती

प्र. १. पूर्व सिंधू संस्कृतीची माहिती देऊन हाक्रा संस्कृती बद्दल सविस्तर लिहा. (२०)

Q.1. Write about the Early Harappan Civilization with special reference to Hakra Culture.

EB १३४०४ – प्राचीन भारतीय मूर्तिशास्त्र

प्र. १. भारतीय मूर्तिशास्त्राच्या अभ्यासाला उपयोगी पडणाऱ्या साधनांची माहिती लिहा. (२०)

Q.1. Write about the sources that are useful for the study of Indian Iconography.

EB १३४०५ – प्राचीन महाराष्ट्र – समाज आणि संस्कृती

प्र. १. महाराष्ट्राच्या भूरुपाची जडणघडण, पुरापर्यावरण व प्रागितिहास यांविषयी सविस्तर लिहा. (२०)

Q.1. Write in detail about geological formations, palaeoenvironment and prehistory of Maharashtra.

EB १३४०६ – भारतीय परंपरा आणि इतिहास

प्र. १. वेदवाङ्मय आणि पुरातत्त्वीय अवशेष यांतील अन्तःसंबन्ध स्पष्ट करा. (२०)

Q.1. Bring out the relation between the Vedic literature and archaeological evidence.

EB १३४०७ – वारसा व्यवस्थापन

प्र. १. भारतातून होणाऱ्या वारशाच्या अवैथ निर्यातीचा, यासंबंधीच्या आंतरराष्ट्रीय व राष्ट्रीय कायद्यातील तसेच अवैथ निर्यातीची उदाहरणे देऊन आढावा घ्या.

Q.1. Write about the illicit export of Indian heritage with reference to international and national laws to counterfeit it and examples of illicit export of Indian heritage.

*****